

VARNOSTNI UKREPI ZA PREPREČEVANJE VNOSA NA FARMAH (Biosecurity)

- najpomembnejši dejavniki
 - izolacija
 - čas (ko soživali vseljene, izseljene)
 - razdalja (2-3 km od bivališča ljudi)
 - fizikalne prepreke (ograja najmanj 2 m)
 - kontrola prometa
 - restrikcija glede vstopa ljudi, opreme, vozil, promet z živalmi (dezbariere)
 - sanitacija
 - čiščenje
 - dezinfekcija (noge, roke, objektov, opreme)

- programi morajo biti prilagojeni
 - naravni patogeni MO
 - infektivnosti za perutnino
 - sposobnosti za preživetje v okolju
 - poznavanje možnosti vnosa posameznih patogenov na farmo
 - pri vseh programih preprečevanja vnosa (biosecurity) gre vedno za oceno med rizikom in ceno

- načini vnosa
 - s fecesom, oralno (virusi, bakterije in paraziti, ki se izločajo s fecesem)
 - aerosolno (inhalacija prašnih delcev kontaminiranih z agensi)
 - mehanični vektorji (kontaminacija opreme, obutve, obleke, krme, vozil)
 - biološki vektorji
 - rodenti-klostridiji, salmonelle, pastarelle, botulizem
 - komarji-kokošje osepnice, določene zoonoze
 - golobi-salmonelo, določene virusne bolezni

- biološki in mehanični vektorji pomembni za prenos bolezni

povzročitelj bolezni	vektorji
Arbo virus (encefalitis)	komarji, pikajoči insekti
Virus aviarnе influenzae	vodna perutnina, ljudje, prašiči
Virus atipične kokošje kuge, aviarnе influenzae	sobne ptice, divje ptice, kače, ljudje
Pox virus (znotraj se prenaša s pikov-vdorno mesto)	insekti, komarji
Pasterella multocida (rakuni z ugrizom na perutnino)	prostoživeče ptice, rodenti, rakuni

- izolacija objekta
 - oddaljenost
 - od človeških bivališč
 - posameznih objektov na farmi
 - od gozdnih površin

- fizikalne prepreke
 - ograja
 - dezbariera za ljudi
 - dezbariera za vozila
 - dezinfekcija rok
 - sanitacija
- medturnusni odmor: 14 dni najmanj, da vse razkužimo; 1 mesec pri matičnih jatah, vztrajen virus pa tudi do 6 mesecev
- preživetje določenih MO izven gostitelja

bolezen	preživetje izven gostitelj
Bol.gumboro (RNK virus)	meseci
Kokcidioza	meseci
Kolera	tedni
Korica	nekaj ur
Marekova bolezen	meseci (560 dni)
Atipična kokošja kuga	nekaj dni
Mikoplazmoze	nekaj ur-nekaj dni
Salmoneloza	tedni
Aviarna tuberkuloza	leta
Aviarna influenza	nekaj tednov
Infekciozni bronhitis	nekaj tednov

- all in all out sistem
 - ena starostna kategorija ene provenience
 - objekt ali farma popolnoma izprazni, po čiščenju in dezinfekciji pa se lahko vselijo nove živali
 - onemogočeno preživetje določenih patogenov, ki so striktno vezani na gostitelje kot so npr.; mikoplazme, aviarna influenza, korica in infekciozni laringotracheitis
 - bolezni lahko postanejo edemične
 - če farma ni nikoli prazna in ima patogen agens, ki gre iz živali na žival se ga ne rešip več
 - danes velja ta sistem le še za brojlerje
- več starotnih skupin na eni farmi
 - vse posege
 - ves promet zmeraj usmeriti od mlajših do starejših živali
 - najprej matično jato pregledat, nato brojlerje (najprej večvredne, nato k manjvrednim)